

2021-02-26

Dnr. RS.182/20.21

Medborgarförslag

Till

Region Jämtland Härjedalen

Box 654

831 27 Östersund

Datum: 210223

Namn: Niclas Brissman

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Förslaget i korthet:

Inför SMS Livräddare i Jämtland/Härjedalen så att fler får en rimlig chans att överleva sitt hjärtstopp.

Motivering (beskriv och motivera ditt förslag):

Se separat dokument och bilaga

Härmed godkänner jag att Region Jämtland Härjedalen lagrar och behandlar de personuppgifter jag lämnat.

Förslaget kommer att diarieföras och blir därmed offentligt, förslaget kommer även att bli publicerat på regionens webbplats.

Underskrift: _____

210223

Medborgarförslag – inför tjänsten SMS livräddare i Jämtland Härjedalen snarast.

Det finns många frivilliga vill ansluta sig till SMS-livräddarsystemet, många är redan registrerade trots att systemet inte är aktivt, i Jämtland/Härjedalen finns det idag (210223) 508 stycken registrerade SMS Livräddare. Problemet är att alla landsting/regioner inte än har insett vikten av att införa systemet trots att alla regioner med avtal med SOS-Alarm nu kan ansluta sig. Att många regioner väntar beror på att man inte ser vikten av systemet och stor brist på kunskap inom ämnet.

I Jämtland/Härjedalen registrerades år 2019 62 stycken hjärtstopp utanför sjukhuset, endast 4 st av dessa överlevde, betydligt fler skulle sannolikt överleva om de gavs en ärlig chans att få tidig HLR och tidig defibrillering. Vilket skulle kunna möjliggöras med införande av SMS Livräddar system. De allra flesta hjärtstoppen sker i hemmet, ca 70%, detta innebär att de flesta inte får chansen till en bra HLR, då ofta inringaren av larmet är i chock och kan ha svårt att ta till sig instruktioner samt utföra en HLR med god kvalitet, att denna anhörige då kan få hjälp av ex grannen, skulle kunna bidra till en bättre genomförd HLR och också en chans till att ett hjärtstartare kommer tidigt på plats. Vilket skulle öka chansen till överlevnad avsevärt.

Idag (210222) finns det 363 stycken registrerade hjärtstartare i Sveriges Hjärtstartarregister i Jämtland/Härjedalen, de flesta kommer inte till användning, då ingen vet om att det sker ett hjärtstopp i omedelbar närhet, användandet skulle troligtvis öka vid införande av ett livräddarsystem. Vilket leder till ökad överlevnad. Sannolikt skulle också antalet hjärtstare öka samt villigheten att både registrera hjärtstartaren samt att placera dem tillgängligt 24/7. Det finns i vårt län hjärtstartare i flera byar där man gemensamt investerat i detta samt gjort dem tillgängliga 24/7, men problemet kvarstår, ingen vet ju om att grannen skulle behöva denna hjälp.

I vårt län med stora avstånd, få ambulanser och långa responstider vid larm, är det ännu viktigare att vi hjälper varandra och samverkar även med frivilliga för att ge så många som möjligt en chans till överlevnad. Att införa SMS -Livräddare borde vara ett steg i den riktningen, fler liv skulle räddas till en rimligt låg kostnad. Jag tror också att befolkningen i vårt län skulle vara positiva till detta , det handlar ju om att hjälpa grannen eller att jag själv får hjälp av någon jag känner, vilket skulle öka chansen för min överlevnad.

Kostnad:

Kostanden är rimligtvis låg i förhållande till vad det kan ge i överlevnad, enligt obekräftade uppgifter så kostar det ca 500 000 kr för att införa och implementera systemet, driftkostnaden är ca 3 kr per invånare och år. Ganska lite för att kunna rädda livet på nära invånare per år i vårt län.

Bakgrund:

I början av 2000-talet var överlevnaden av hjärtstopp utanför sjukhuset i Stockholm endast 3%. I en senare stor vetenskaplig studie efter 2010 visade man på att man med hjälp av SMS-livräddarsystemet ökade antalet patienter som får hjälp med HLR av SMS-livräddare innan ambulans, räddningstjänst eller polis med hela 30%. Kortfattat så fick alltså 30% fler HLR innan ambulans anlände tack vare SMS-livräddare systemet. Detta har gjort att många hjärtstoppsoverlevare idag kan leva vidare ett normalt liv tack vare våra frivilliga livräddare.

Enligt Mattias Ringh, hjärtspecialist på centrum för hjärtstoppforskning vid Karolinska institutet.

210223

Flera forskningsrapporter har visat att det enda som kan rädda liv vid ett pågående hjärtstopp är att vi startar HLR tidigt. Forskning visar även att om vi startar HLR och har en hjärtstartare på plats inom 180 sekunder så ökar överlevnaden med hela 75%.

Dagens svenska ambulanser har idag en högt belastning och därför är mediantiden oftast hög för att komma fram på larm. Mediantiden för att en ambulans ska komma fram på ett larm i riket är 14,3 minuter. I Jämtland/Härjedalen ser det tyvärr ännu sämre ut förutom i Östersund, de har 12,9 minuter, för övriga kommuner i länet ligger det mellan 22,3 minuter (Krokom) till 26,9 minuter (Strömsund. Här kan vi alla räkna ut att om ingen påbörjar HLR långt innan dess så har vi väldigt få överlevande och om de trots allt överlever har dessa patientgrupper med högsta sannolikhet grava hjärnskador, vilket medföljer en låg livskvalité och höga samhällskostnader.

Jag som jobbar som ambulanssjuusköterska och HLR instruktör, och har sett både fall när det går bra, för att det finns personer som tidigt startar HLR, men tyvärr alltför många gånger där inte chansen har givits fullt ut, för att tingen i närheten har fått reda på att deras kunskap och vilja behövs. Min önskan är att ni utreder frågan om SMS-livräddare seriöst och brådskande. Det kan ju faktiskt handla om just ditt liv och att du ges en rimlig chans till överlevnad. Jag hoppas på ett införande inom kort.

Jag önskar att bli upplyst om vad som händer vidare i ärendet.

Vh

Niclas Brissman

[Redacted]

[Redacted]

Källor:

Svenska Hjärtstoppregistret (antal hjärtstopp i Sverige/Jämtland)

Sveriges Hjärtstartarregister (antal hjärtstartare i Jämtland/Härjedalen)

Heartrunner AB (antal registrerade SMS Livräddare i Jämtland/Härjedalen)

www.vardenisiffror.se (ambulansens responstid)

Bilaga:

SMS Livräddare – en vetenskaplig sammanfattning november 2019

SMSlivräddare - Vetenskaplig sammanfattning

Bakgrund

Årligen drabbas över 6 000 personer i Sverige av plötsligt hjärtstopp utanför sjukhus, och dödligheten är hög. För varje minut utan livräddande insatser minskar chansen att den drabbade överlever dramatiskt. Nationella och internationella riktlinjer förespråkar omedelbar start av hjärt-lungräddning (HLR) och att hjärtstartare används inom 3 minuter.

Data från Svenska hjärt-lungräddningsregistret (www.HLRR.se) anger att tiden det tar för ambulans att komma fram till hjärtstopp ökar och 2018 anges tiden till 11 minuter i median. Samtidigt minskar 30-dagars överlevnaden för de som drabbats av hjärtstopp utanför sjukhus, 2018 överlevde endast 10,3%.

Tidigare forskning avseende tidiga livräddande insatser

Sedan tidigare har flera internationella studier visat på vikten av tidig HLR för att öka överlevnaden vid hjärtstopp utanför sjukhus. En studie som baserar sig på Svenska Hjärt-lungräddningsregistret, visar att HLR utförd av "Bystanders" innan ambulans/räddningspersonal ankomst dramatiskt ökade 30-dagars överlevnaden (10.5%) jämfört med om HLR startas när ambulans/räddningspersonal anlände (4%). [1]

Vidare har det visats att användandet av publika hjärtstartare av s.k. "first responders" i samband med plötsligt oväntat hjärtstopp ökar 30 dagars överlevnaden (70%) jämfört med om ambulans/räddningspersonal är de som utför första defibrilleringen (42%). [2]

Forskning på SMSlivräddare i Sverige

Genom att frivilliga SMSlivräddare larmades med mobiltelefon vid plötsligt hjärtstopp i Stockholm ökade andelen tidig HLR innan ankomst av ambulans/räddningspersonal (62% jmf med 48%). [3]

Från Stockholm, där systemet varit aktivt i sin nuvarande form sedan 2015, publicerades data från en "run-in" period som pågått. Den analysen visade att på sex månader aktiverades SMSlivräddare vid 685 tillfällen. 33% av dessa larm (n=224/685) var hjärtstopp som sedan behandlades av ambulanspersonalen. Analysen av de 198 fall där det fanns komplett data tillgänglig kom frivilliga fram till platsen före ambulansen i 26% av fallen och utförde HLR. I 17 fall (9%) anslöts en publik hjärtstartare och i fyra fall defibrillerades patienten. [4]

Sedan 2016 har omfattande teknikutveckling och justering av algoritmen för urval och utlarmning av frivilliga SMSlivräddare skett. Sommaren 2018 analyserades utfallet noggrant och visade att andelen frivilliga som anlände före ambulansen, utför HLR och ansluter hjärtstartare ökat. (Se nedan)

SMSlivräddare - Vetenskaplig sammanfattning

Actions by volunteer	(1.0) 2011-2014	(2.0) 2016 -
Försökt ta sig till platsen	81.1 %	88.3 %
Försökt hämta AED	36.5 %	58.2 %
Hämtat AED	25.6 %	41.1 %
Framme	58.3 %	69.9 %
Framme före AMB	23.0 %	29.7 %
HLR	13.2 %	18.7 %
Kopplat AED	7.5 %	8.9 %
Deff	3.2 %	3.6 %

En enkät skickas ut efter varje larm och ger en bild av de livräddande insatserna som de frivilliga SMSlivräddarna utför. Svarefrekvensen är hög, 82% utan påminnelse så resultaten är pålitliga.

År 2018 skickades totalt 2094 larm om misstänkt hjärtstopp ut i Stockholm och Västra Götalandsregionen och i 94% accepterade en eller flera frivilliga larmet. Det är i dagsläget inte möjligt att vi uttalar oss om hur många av dessa larm som var faktiska hjärtstopp då det i dagsläget finns brister i registreringen till Svenska hjärt-lungräddningsregistret i region Stockholm. Detta har gjort att vi väljer att rapportera de frivilligas insatser för alla de larm som skickats ut och inte för de fall som behandlats av ambulans som brukar betraktas som faktiska hjärtstopp.

I en fjärdedel, 530 st av de 2094 st larmen, anlände en eller flera frivilliga före ambulansen och i denna grupp anslöts en hjärtstartare av en SMSlivräddare i 15 %.

Enligt den enkät som skickas ut så defibrillerades 33 av de 530 patienterna av en SMSlivräddare. Dessa 33 st motsvarar drygt 6 % av patientmaterialet och det kan jämföras med 1,5% som är den siffra som tidigare rapporterats för Sverige avseende defibrillering innan ambulansen anländer.

Sammanfattningsvis så syns i materialet under 2018 en dramatisk ökning av graden av defibrillering i de fall där frivilliga är före ambulansen i Region Stockholm och Västra götalandregionen jämfört med vad som rapporterats för hela riket i Svenska hjärt-lungräddningsregistret.

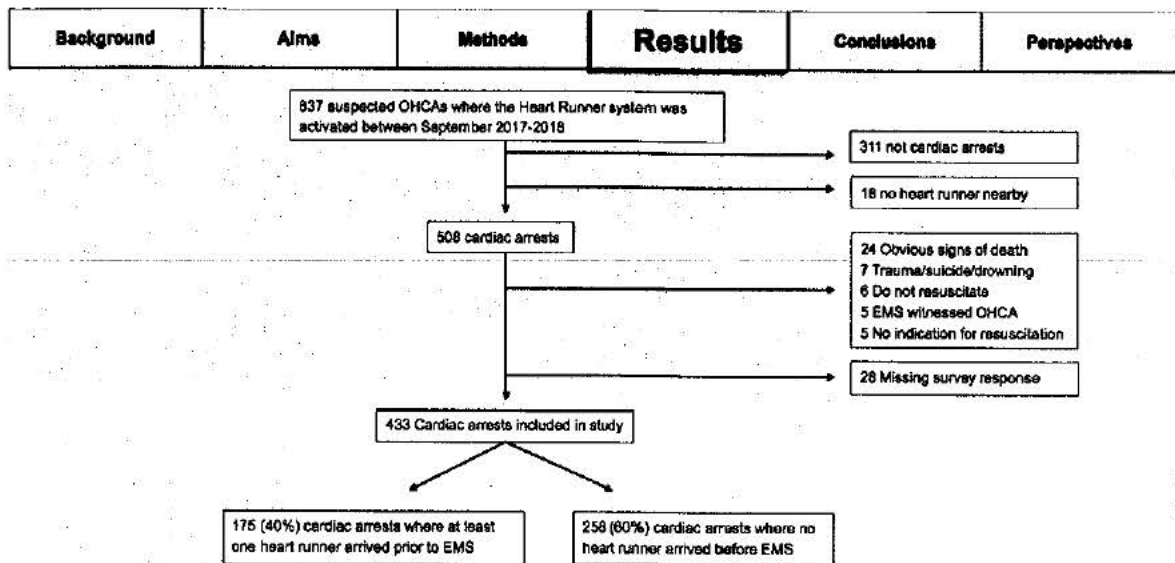
Forskning på SMSlivräddare systemet, internationellt

I Danmark lanserades systemet som i Sverige heter SMSlivräddare under namnet TrygFonden Hjerteløber den första september 2017.

I november 2018 presenterades data från en 12 månader pilotfas vid American Heart Association kongressen i Chicago. (Dessa bilder finns i sin helhet här:

https://professional.heart.org/idc/groups/ahamah-public/@wcm/@sop/@scon/documents/downloadable/ucm_502884.pdf)

Dessa data från Köpenhamn visar att av 443 hjärtstopp var en eller flera frivilliga livräddare framme innan ambulansen i 40% av fallen (n=175/443).

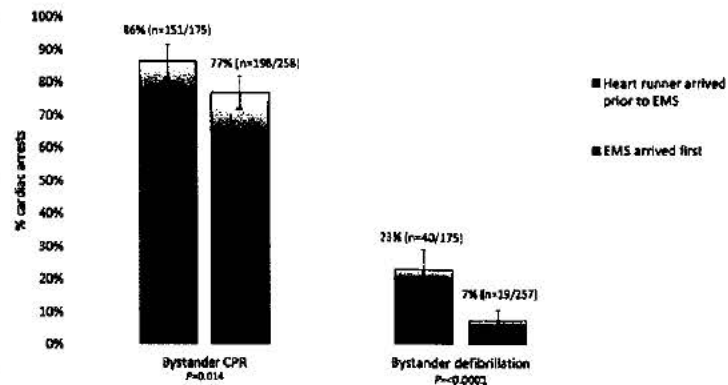

SMSlivräddare - Vetenskaplig sammanfattning

De frivilliga larmas även för att hämta hjärtstartare och en trefaldig ökning av *bystander defibrillation* (användning av publik hjärtstartare), från 7% till 23% syntes i gruppen där frivilliga var först på plats. Även andelen *bystander HLR* ökade något i gruppen där frivilliga livräddare var först på plats.

Background	Aims	Methods	Results	Conclusions	Perspectives
------------	------	---------	---------	-------------	--------------

AHA, RaSS 10 November 2018

Linn Andelius

Background	Aims	Methods	Results	Conclusions	Perspectives
------------	------	---------	---------	-------------	--------------

Conclusions

- > 20,000 volunteer citizens registered as heart runners
- 1,511 (44%) accepted the alarm
- 34% of all heart runners arriving at scene arrived prior to EMS

In cardiac arrests where at least one heart runner arrived prior to EMS:

- More victims had a shockable rhythm, 35% vs. 26%
- Bystander defibrillation was threefold increased to 23% of all cases

AHA, RaSS 10 November 2018

Linn Andelius

I detta relativt lilla material kunde ingen entydig ökning av överlevnad påvisas, och det var heller inte avsikten. Studien i Köpenhamn pågår dock och överlevnadsresultat väntas under 2020 - 2021.

SMSlivräddare - Vetenskaplig sammanfattning

Avsikten med SMSlivräddare systemet är att använda de resurser som finns i samhället avseende hjärtstartare på allmän plats och frivilliga, utbildade i HLR som vill göra en livräddande insats. Genom att larma dessa frivilliga och uppmana dem att hämta hjärtstartare och ta sig till patienten innan ambulansen, kan chansen för överlevnad vid hjärtstopp öka.

SMSlivräddare systemet kortar tiden till insats och frivilliga SMSlivräddare påverkar de faktorer som bevisats öka överlevnadschansen, nämligen tidig HLR och tidig defibrillering. För att se hur kortare tid till påbörjad HLR och defibrillering påverkar överlevnadschansen i din region så gå till Svenska hjärt-lungräddningsregistrets websida www.HLRR.se välj HLR Live och sedan fliken förbättringsarbete <https://hlrlive.it.gu.se/shiny/#section-utanfor-sjukhus>

Referenser till texten.

- [1] Early Cardio Pulmonary Resuscitation in Out-of-Hospital Cardiac Arrest; Hasselquist-Ax et al. *NEJM*; 2015;37 2:2307-15.
- [2] Survival after Public Access defibrillation in Stockholm, Sweden – a striking success; Ringh M, et al. *Resuscitation* 91 (2015) 1-7
- [3] Mobile-phone Dispatch of laypersons for CPR in Out-Of-Hospital Cardiac Arrest; Ringh M, et al. *NEJM*; 2015;37 2:2316 -25.
- [4] A smartphone application for dispatch of lay responders to out-of-hospital cardiac arrests; Berglund E, et al. *Resuscitation*; 2018;126:160-165

Vi kan aldrig rädda alla som drabbas av hjärtstopp, men vi kan ge alla en ärlig chans att överleva.

För ytterligare frågor om SMSlivräddare systemet och kontakta oss gärna

David Fredman Driftansvarig [REDACTED]

[REDACTED]

Jessica Holmström [REDACTED]

[REDACTED]

Goda anledningar att ansluta till Sms-livräddare – på vetenskaplig grund

Internationell forskning säger: Liga insatser vid hjärtstopp räddar liv

FLERA ORGANISATIONER FÖRESPRÅKAR
FRIVILLIG LIVRÄDDNING

En studie inom HLR påtalar vikten av tidiga insatser vid hjärtstopp utanför sjukhus. Sedan 2015 samhällets andra medborgarna i tidig HLR och hjärtsjukvården tar vid. Det samhälleliga arbetet utgår från utbildning i HLR och utplacering av hjärtstartare samt registrering av en register.

Internationella organisationen ILCOR har genomfört en litteraturstudie av det vetenskapliga arbetet och framöver publiceras nya resultat. ILCOR lyfter särskilt fram nya tekniker

för att stötta tidiga livräddande insatser, till exempel Sms-livräddare. Rekommendationen från ILCOR är att införa system som blir en del av den ordinarie vårdkedjan. ILCOR är tydliga och säger: "Vi rekommenderar att medborgare, som befinner sig i närheten av ett misstänkt hjärtstopp utanför sjukhus, och som angett att de vill bli larmade, ska larmas till platsen."

I det svenska HLR-rådets skrift *10 steg för att öka överlevnaden* rekommenderas systemet Sms-livräddare som ett av dessa steg för att öka chansen att överleva hjärtstopp.

På HLR-registrets hemsida kan du **simulera** vilken effekt systemet Sms-livräddare skulle kunna ha på **överlevnaden** i din region.

REGISTRERADE PÅ PLATS I SVERIGE

Livräddare finns i Sverige sedan 2015. Forskare var först i världen med att visa att larma frivilliga livräddare med tillräckligt utbildning kan rädda personer som drabbats av misshälsa. Resultaten av den vetenskapliga studien från 2015 visar att hjärtstoppsfallen fick tidig HLR innan ambulans anlände.

Larma SOS Alarm ut frivilliga livräddare till 1230 misstänkta hjärtstopp fall. I 46 % av fallen var frivilliga livräddare på plats före ambulans och kunde ge tidiga insatser. Tidiga insatser räddar liv. Drabbade fick en bättre chans att överleva eftersom de defibrillerades av en frivillig livräddare innan ambulans kom till platsen.

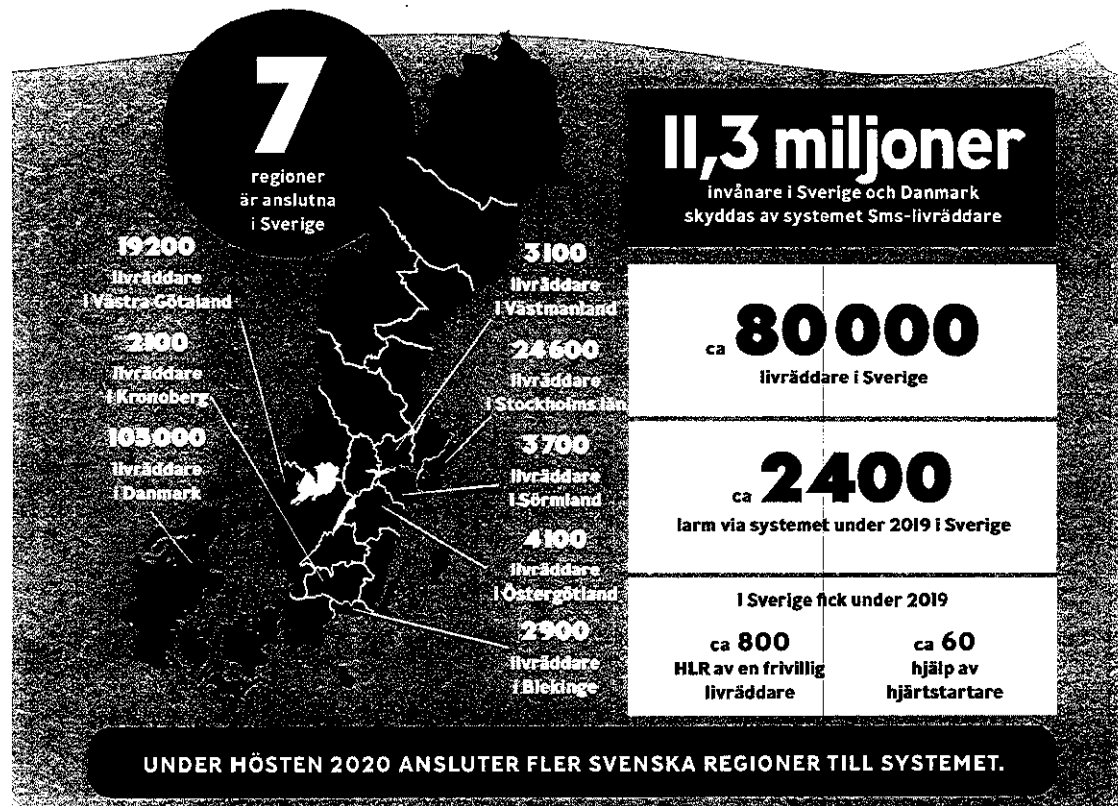
Danmark är nu första land i Europa med ett enhetligt och rikstäckande system, som där går under namnet TrygFonden Hjerteløber. De danska livräddarna kan nu hjälpa oavsett var i landet de befinner sig. Det finns idag över 80 000 frivilliga livräddare i Danmark. Data från 2017-2018 i Köpenhamn presenterades på American Heart Association-kongressen i Chicago 2018. Dessa visade att andelen drabbade som defibrillerats tredubblades när frivilliga larmades och var först på plats.

**VARJE HJÄRTA RÄKNAS!
ENGAGERA FRIVILLIGA I DIN REGION
I KEDJAN SOM RÄDDAR LIV.**

Till ökad överlevnad, HLR-rådet:
www.hlr.nu/wp-content/uploads/10-steg-till-okad-overlevnad.pdf

First Responder Engaged by Technology Systematic Review, ILCOR/COSTR:
<https://costr.ilcor.org/document/first-responder-engaged-by-technology-systematic-review>

European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015, European Resuscitation Council:
<https://ercguidelines.elsevierresource.com/european-resuscitation-council-guidelines-resuscitation-2015-section-2-adult-basic-life-support-and/fulltext>

FÖRDUBBLAD CHANS ATT ÖVERLEVA

SVENSKA HLR-RÅDET

Svenska rådet för hjärt- och lungrehabilitering är en kunskaps- och utbildningsorganisation som verkar för ökad överlevnad vid hjärtstopp. De utvecklar de svenska riktlinjerna i HLR och stöttar forskning inom området. www.hlr.nu

Upp till

kan överleva när hjärtstartare används inom 3-5 minuter efter hjärtstopp.

International Liaison Committee on Resuscitation (ILCOR)

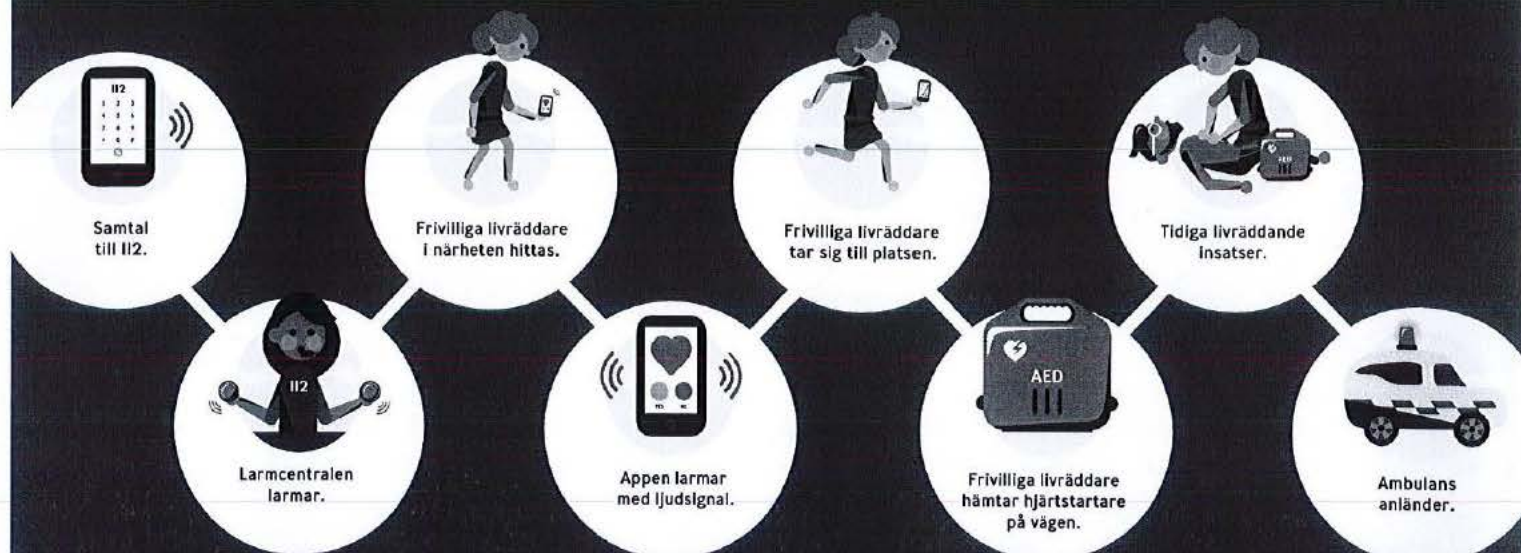
bildades 1992 och utgör ett forum för tvärvetenskapliga förbindelser mellan världens ledande återupplivningsorganisationer. ILCOR skapar bland annat internationella riktlinjer för HLR och deras vision är *saving more lives globally through resuscitation*. www.ilcor.org

SVERIGES HJÄRTSTARTARREGISTER

Startades 2009 på initiativ av HLR-rådet och här uppmanas ägare av hjärtstartare att registrera sina apparater så att de blir synliga för allmänheten, larmcentraler och i Sms-livräddare-appen. www.hjartstartarregistret.se

Så funkar det

Systemet Sms-livräddare länkas samman av en app för smartphones.
Systemet ansluts till larmcentralen.

**KONTAKTA
OSS FÖR
MER INFO**

HEARTRUNNER SWEDEN AB, som ägs av Karolinska Institutet Holding AB, Everbridge Norway och forskarna bakom idén, erbjuder systemet Sms-livräddare nationellt och internationellt. Sms-livräddare för samman frivilliga som har HLR-kunskap, närmaste hjärtstartare och en person med misstänkt hjärtstopp. Vårt system ger den som drabbas av hjärtstopp utanför sjukhus bättre förutsättningar att överleva. Genom en kedja som involverar medborgarna kan vi tillsammans rädda liv i väntan på ambulans.

KONTAKT

David Fredman, driftansvarig,
070-229 78 37, david@heartrunner.com

Jessica Holmström, marknadsansvarig,
070-854 73 10, jessica@heartrunner.com

Åsa Kax Ideberg, kommunikationsansvarig
070-7787385, asa@heartrunner.com

www.heartrunner.com | www.smslivraddare.se

